

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-04-14

HSN 1312-1390

Handläggare:
Mehrnaz Aram

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2014-05-20, P 22

Svar på skrivelse från Helene Öberg (MP) om papperslösas rätt till sjukvård

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till Hälso- och sjukvårdsnämnden frågar Helene Öberg (MP) hur Stockholms läns landsting säkerställer tillgången till vård för papperslösa, barn som vuxna.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2014-04-14
Skrivelse från Helen Öberg (MP)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Förvaltningen anser att det är angeläget att vården kan ta emot målgruppen på ett organiserat sätt samtidigt som patientsäkerheten måste uppfyllas men att patientens vårdbehov måste prioriteras i första hand. Med de nya bestämmelserna, som trädde i kraft den 1 juli 2013, är det viktigt att de tillämpas på ett likartat sätt hos samtliga vårdgivare i länet. Hälso- och sjukvårdsdirektören föreslår därför i ett ärende till Hälso- och sjukvårdsnämnden den 20 maj 2014 att kompletterande lokala anvisningar tas fram till den rapport "Vård för papperslösa" som Socialstyrelsen tagit fram på regeringens uppdrag med anledning av lagändringen.

För att informera om lagändringen har förvaltningen informerat olika intressenter och grupper vid flera tillfällen och med ett antal metoder.

Hälso- och sjukvårdsdirektören gick den 26 juni 2013 ut med information om den nya lagen via mejl till vårdgivare, informationschefer och vidareförmedlare. Ett uppföljande mejl skickades den 7 oktober 2013.

I slutet av juni 2013 publicerades, till vårdgivare, en handbok om vård till personer som saknar tillstånd. Handboken som då fanns på Uppdragsguiden och idag på Vårdgivarguiden omfattar avgiftsregler,

administrativa rutiner, definitioner, begrepp med mera. Även en kortversion av handboken togs fram. Kortversion och informationsbrev skickades i ett materialpaket till vårdmottagningar inom primärvård och psykiatri samt till cirka 100 frivilligorganisationer.

Materialpaketet innehöll affischer och väntrumsfoldrar översatt till fem olika språk, patientkort samt en tolkkarta för att förenkla vid behov av tolkförmedling. Information publicerades också på Vårdguiden.se, även en artikel om den nya lagen publicerades i höstnumret av Vårdguidens tidning. En uppföljning av informationen gjordes under oktober 2013. Utifrån de resultat som framkom förtydligades några punkter i handbokens kortversion.

Med anledning av Socialstyrelsens rapport "Vård av papperslösa" kommer förvaltningen att genomföra informationsinsatser för att ytterligare säkerställa tillgången till vård för tillståndslösa, barn som vuxna. En informationsfolder riktad till administrativ och medicinsk personal ska tas fram. Foldern ska fungera som ett stöd i mötet med målgruppen som söker vård. Detta genom att höja kunskapen om lagen och ge praktisk vägledning vid bemötandet. En liten undersökning bland vårdgivare och frivilligorganisationer kommer att genomföras. Beroende på resultatet av denna tar förvaltningen beslut om det finns behov av att ta fram ytterligare informationsinsatser.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, avdelningen för närsjukvård, planerar att genomföra informationsmöten med sjukhusens ekonomichefer en till två gånger om året samt att bjuda in sjukhusens patientkontor till dialog och informationsmöten.

Utbildning till kassapersonal (de som tjänstgör i reception, arbetar med tidbokning och fakturahantering) planeras. Utbildningen ger bakgrundsfakta om migration, asylprocess, lagar, kassarutiner, ersättningar samt fakturering. Den är uppdelad på två halvdagar, en gemensam för tandvård och hälso- och sjukvård och den andra anpassad för respektive vårdområde.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef

Skrivelse av Helene Öberg (MP) om papperslösas rätt till sjukvård

Under valrörelsen 2010 blev det tydligt för mig hur viktig frågan om papperslösas rätt till vård är. Jag besökte hemliga kliniker där papperslösa kunde få träffa läkare och få viss behandling. Dessa mottagningar drevs ideellt.

Vård efter behov är en mänsklig rättighet. De flesta länder i Europa har länge erbjudit alla lika rätt till vård. Sverige har fått kritik för att vi inte gjort det.

När Miljöpartiet valde att samarbeta med regeringen kring migrationsfrågor, lyfte vi därför även in frågan om vård för papperslösa. Efter långa, stundtals tuffa förhandlingar, fanns ett förslag på regeringsproposition. Jag ledde det interna möte där partiet accepterade förslaget. När klubban föll i bordet var vi hoppfulla inför framtiden. Tillgången till vård, rätten till en god hälsa även för papperslösa, skulle öka. Vi kunde äntligen ta ett kliv närmre vård som en mänsklig rättighet även i Sverige.

I januari har det gått sex månader sedan lagen om rätt till vård för papperslösa. Det är många månader för den som är sjuk. Dagens nyheter berättar att lagen fortfarande inte implementeras i vårt landsting. Kvinnor nekas att göra aborter, barn med tandvärk avvisas i dörren och misstänkt hiv-positiva får inte testa sig. Orsaken sägs vara att de som sökt vård inte kan bevisa att de är papperslösa.

Tanken med lagen var aldrig att den skulle användas för att neka människor vård med motiveringen att de inte har papper på att de är papperslösa. Kanske är det typiskt Sverige att administrera sönder en mänsklig rättighet. Jag undrar hur andra länder löser det?

Miljöpartiet vill ha svar på hur vi i vårt landsting säkerställer tillgången till vård för papperslösa, barn som vuxna. Det är uppenbart att ett omtag måste göras och att fokus behöver vara på vård som en mänsklig rättighet.

Helene Öberg (MP)